

ערב פסח תשפ"ה

ממני - מנהל תיכון כצנלסון כפר סבא

אליכם - אנשי צוות, תלמידים, הורים, תושבי העיר

**תיכון כצנלסון: תיכון עילית – מקיף, בית לתלמידות ולתלמידים, המעניק חינוך ציבורי לכל תושבי העיר.**

אני מבקש להתייחס לפרסומים השונים מהתקופה האחרונה, שנגעו להישגים של בתי הספר, למצעד בתי ספר מצטיינים ולתגובות שפורסמו ברשת.

"כשאנחנו מדברים על חינוך אנחנו לא בהכרח צריכים לדבר על ציונים". אכן כך.

**בית חינוך תיכון "כצנלסון" הינו תיכון עיוני עירוני, המכיל את כל אוכלוסיות העיר, מחנך ומקנה ערכים ודוגל במערך בגרויות נאמן למציאות.**

בספרו של פרופ' יצחק גרינברג "תיכון עילית לילדי פועלים" מובאים דבריו של מנחם זליגר בישיבת המועצה המקומית בנובמבר 1954, לאחר שסיים כעשור של הובלת בית החינוך וביסוסו הקריטי. זליגר הציע תפיסה של **בית ספר תיכון כולל-מקיף**, שיהיה מחולק למגמות מקצועיות ולמגמות טרום אקדמיות-עיוניות. תיכון משותף לכל, כביטוי לתפיסה של אחדות העם.

תפיסתו של זליגר מוצאת ביטוי של ממש בשנים האחרונות בבית הספר שלנו. אני מאמין, כי בית חינוך עירוני, חייב לתת מקום למצטיינים בתחום העיוני והריאלי, ובד בבד לתת מקום למוכשרים בתחומים המקצועיים. כשמונים שנה לאחר הקמתו של בית הספר ניתן לומר כי בית החינוך שינה את פניו: מתיכון עילית לאוכלוסייה מצומצמת למדי, הפכנו להיות **תיכון עילית – מקיף, בית של ממש, המעניק חינוך ציבורי לכל תושבי העיר**. אנו נותנים מענים לצרכי האוכלוסיות השונות, מגוונים את תכניות הלימודים ואת החיים החברתיים בבית הספר, ומוסיפים היבטים רגשיים-טיפוליים רבים.

ציונים הם דבר חשוב. **להצטיינות לימודית יש מקום וחשיבות רבה** בבית החינוך שלנו. בית החינוך מציע מסגרות עבור תלמידים מצוינים שדוחפות להצטיינות, כמו: **מגמת הנדסת תוכנה, מגמת ביוטכנולוגיה, מגמת "כנפי רוח" - חדשנית ברמה העירונית**. בית החינוך שלנו אף הגיע בשנים האחרונות לשיא **באחוז התלמידים שסיימו לימודיהם עם בגרות במתמטיקה בהיקף 5 יח"ל – 37.7%** בשנת הלימודים תשפ"א. בתשפ"ג **77%** מתלמידי י"ב סיימו בגרות בהיקף 5 י"ל באנגלית. באותה שנה אחוז הזכאים להסמכה טכנולוגית מצטיינת עמד על **43.3%**.

אחוזי הזכאות של בית החינוך שלנו בשנים האחרונות עומדים על **90%-94%**. בשקלול נתוני האוכלוסייה המגוונת המגיעה לבית החינוך, אופן הכללת אוכלוסיות מורכבות ויציבות נתוני הזכאות לבגרות, ניתן לומר שבית החינוך "כצנלסון" הינו **מוסד עם עמוד שדרה חינוכי איתן**. נתון נוסף שצריך להצביע עליו הוא **0.1%** נשירה של תלמידים. בית החינוך שלנו מקבל את התלמידים ועושה את מירב המאמצים להוביל את כל תלמידיו אל קו הסיום. **נתוני הדיווח של בית החינוך שלנו הם נתונים הנאמנים למציאות ו-0% של שקלול דיפרנציאלי** (המצביע על פערים בין ציוני ההגשה הבית ספריים לציוני התלמידים בבגרויות עצמן). בית החינוך שלנו רואה עצמו כמסגרת חינוכית, שמציבה לתלמידים דרישות תפקודיות ברורות. נוכחות בבית הספר היא רכיב משמעותי בתפיסת ההערכה שלנו את התלמידים. **תלמידים שנעדרים מעל המותר לא ניגשים לבחינות בגרות**, מתוך תפיסה ברורה שאנחנו "לא בית חרושת להנפקת תעודות בגרות".

בשמונה השנים האחרונות אני מנהל את בית החינוך תיכון "כצנלסון".

בשנים אלו התרחשו שינויים גדולים במדיניות, הן ברמה הארצית והן ברמה העירונית.

ברמה הארצית

שינויים דרמטיים ב"חוק החינוך המיוחד". כל תלמיד (והוריו), אשר זכאי לשירותי חינוך מיוחד, רשאי לבחור את המסגרת החינוכית שבה ילמד.

בהקשר הזה, מדובר גם בתלמידים שקיבלו זכאות למסגרת לימודים מיוחדת בכיתה קטנה והן מתן אפשרות לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים להשתלב בכיתות רגילות בבית ספר תיכון עיוני רגיל ולקבל סיוע אישי, הנקרא "סל אישי".

על רקע שינויים אלו תיכון כצנלסון שינה את פניו.

לפני שמונה שנים תיכון כצנלסון הכיל כיתה אחת של חינוך מיוחד עם אפיון של "ל"ל (לקויי למידה). כיתות של תלמידים על הרצף האוטיסטי לא נפתחו כלל בתיכונים בעיר.

כיום בית ספרנו הוא תיכון מוביל, כשבין כתליו שבע כיתות חינוך מיוחד - 3 כיתות עם אפיון של "ל"ל ועוד 4 כיתות חינוך מיוחד עם אפיון של תלמידים על הרצף האוטיסטי (ASD). אחת מהכיתות היא כיתת י"ב המשך (קרי כיתת י"ג מכינה, לאחר שסיימו את חוק החינוך החובה).

בהקשר של התלמידים עם סל אישי, התיכון שלנו קולט רבים מתלמידים אלו. נכון לשנה זו, מעל 280 שעות שבועיות של "סל אישי" ניתנו לתלמידי התיכון, שקיבלו זכאות לחינוך מיוחד, ובחרו ללמוד בבית החינוך שלנו בכיתות רגילות. לתלמידים אלו נבנית תכנית לימודים אישית המורכבת משיעורים בכיתה, מעזרה לימודית פרטנית, מטיפולים רגשיים וממענים שנוגעים לצרכים המורכבים שאיתם הם מתמודדים.

ברמה העירונית

לאורך שנים רבות התיכונים העיוניים בכפר סבא נהגו לקבל תלמידים שעברו רף קבלה עירוני, שהורכב מממוצע ציונים ומציון התנהגות.

עד לשנות התשעים רף הקבלה היה גבוה למדי (באזור ממוצע 85). במשך השנים רף זה הורד והגיע לאזור ממוצע 70.

עד לשנת 2018 בערך רף הקבלה המשיך לרדת ועמד על ממוצע 61 וציון התנהגות א' או ב'.

בשנים האחרונות נעשה שינוי במדיניות העירונית. בפועל, התיכון שלנו קולט תלמידים עם ממוצע ציונים נמוך מ-61 ואף נמוך מ-50. כך לגבי רף הקבלה של הציון בהתנהגות.

תיכון "כצנלסון" הוקם בשנת 1955. השם הרשמי שלו במשרד החינוך היה "תיכון עילית לילדי פועלים".

**בשנות העשרים של המאה הנוכחית אכן התיכון שינה את פניו.** הפכנו לתיכון מקיף, שמקבל כמעט את כל תלמידי העיר, ובהם גם תלמידי החינוך המיוחד.

**אין גאווה גדולה יותר מזו.**

**אחוז הנשירה של בית הספר אפסי,** תלמידים רבים שלפני עשור היו מודרים ממנו, מתקבלים אליו היום ובאהבה גדולה. וכך גם תלמידים עם קשיים לימודיים, עם בעיות קשב וריכוז, עם לקויות למידה מורכבות, עם קשיים רגשיים ונפשיים, עם בעיות חרדה או דיכאון וכמובן אוכלוסיית תלמידים על הרצף האוטיסטי.

אנחנו קולטים את כל התלמידים שעיריית כפר סבא מבקשת שנקלוט. שכבות י' ו-י"א מכילות 12 כיתות אם. **בית החינוך שלנו גדל בשמונה שנים מ-23 ל-34 כיתות אם.**

מלבד מאוכלוסיית החינוך המיוחד (הכיתות של החינוך המיוחד והתלמידים עם הסל האישי), בית החינוך שלנו מכיל 3 כיתות מב"ר וכיתת קדמ"א (קידום מצוינות אישית) שהנן מסגרות מיוחדות בתוך ביה"ס, השואפות לבסס אצל התלמידים אמונה בעצמם, רכישת מיומנויות למידה ואפשרות ללמידה במסגרת קטנה, לקבל שעות למידה רבות ומורים מצוינים - כל אלה כדי להגביר את סיכויי ההצלחה של התלמידים.

**הרוח והנשמה של בית החינוך שלנו נטועים בעשייה חברתית-ערכית. מגמות התיאטרון, המוזיקה והאמנות-עיצוב, יחד עם מגמת החינוך הגופני ונבחרת הכדורסל שלנו – פועלות בחיבור לקהילה ובשיתופי פעולה רבים, בערבים פתוחים ובפעולות התנדבותיות משמעותיות.**

חיבור לקהילה והתנדבות במסגרות שונות הם סימן היכר לבית החינוך שלנו. בשנה שעברה מיד לאחר שפרצה מלחמת "חברות ברזל" החלטנו, כי במשך שלושה חודשים כל תלמידי בית החינוך ילמדו שלושה ימים ויתנדבו יומיים מלאים בכל שבוע במקומות שונים בארץ על פי בחירתם: עזרה בחקלאות, בגיוס מצרכים לנזקקים, בבתי ספר יסודיים ועוד. "צו שמונה אזרחי" קראנו לפרויקט זה. וכן, הרגשנו שהיה חשוב יותר בימים ההם החיבור לקהילה, ההתנדבות והעוצמות של תחושת הנתינה מלמידה רגילה לבחינות הבגרות, למידה מנותקת הקשר, זמן ומקום. בזכות פרויקט זה התלמידים לקחו חלק פעיל בהתנדבות ובסיוע לאחר, מעורבות אשר מעצימה את תחושת השייכות והאחריות לחברה.

**נתוני הגיוס לצה"ל ונתוני השירות המשמעותי בקרב בוגרי בית הספר גבוהים מאוד, ואנו גאים על כך.** במהלך השנה אנחנו מקיימים ימי עיון וסדנאות בנושאי גיוס ושירות משמעותי, יום צבא ומוסר הוא מסורת בבית החינוך שלנו.

בית החינוך "כצנלסון" לאורך כל השנים וגם כיום ממשיך להיות בית ספר הומניסטי, שפועל לאורם של ערכים ליברליים, כאשר **ערך כבוד האדם הוא המצפן העיקרי שלנו**. תושבי העיר הצעירים הם באי בית הספר, הם שונים ומגוונים ואנו פועלים ללוות כל אחד ואחת מהם. בתקופה הרגישה והמורכבת של גיל ההתבגרות.

בברכת חג פסח שמח, חירות לכל החטופים שעודם בשבי ובשורות טובות לכל עם ישראל,

ד"ר טובי רוזנברג מלליס

מנהל בית החינוך